

Heel, 15 december 2011

Aan de Gemeenteraad
van de Gemeente Maasgouw

Betreft: Quick-scan RKC subsidieverlening

Geachte gemeenteraad,

Subsidies voor culturele instellingen, sportverenigingen, jongerenwerk e.d. vormen een niet onbelangrijk deel van de gemeentelijke uitgaven. Deze subsidies moeten bijdragen aan het realiseren van beleidsdoelstellingen welke leiden tot het gewenste maatschappelijke effect. Uit onderzoek blijkt echter, dat niet vaak duidelijk is of deze subsidies doeltreffend en doelmatig worden ingezet.

Tegen deze achtergrond heeft de RKC een quick-scan verricht naar de praktijk van de subsidieverlening in de gemeente Maasgouw. Daartoe zijn een dertigtal subsidiedossiers die betrekking hebben op 2009/10 bekeken.

Op basis van de bevindingen van de quick-scan doet de rekenkamercommissie uw raad een aantal aanbevelingen met betrekking tot de subsidieverlening. Deze aanbevelingen treft u onderstaand aan.

Voorts zijn bij deze brief een viertal bijlagen gevoegd. Deze betreffen:

- Bijlage 1, bevindingen subsidieverlening
- Bijlage 2, reactie van het college van burgemeester en wethouders op de uitgevoerde quick-scan subsidieverlening.
- Bijlage 3, het nawoord van de rekenkamercommissie op de reactie van het college van burgemeester en wethouders.
- Bijlage 4, bepalingen uit de Algemene Wet Bestuursrecht die betrekking hebben op de verstrekking van subsidies.

Aanbevelingen:

- Het college heeft van vrijwilligersorganisaties per domein beleidsregels opgesteld. Evalueer deze aan de hand van de opgedane ervaringen en formuleer vervolgens de doelstellingen die uw raad met de subsidies wil bereiken, zoveel mogelijk SMART.
- Toets minimaal éénmaal per raadsperiode of de geformuleerde doelstellingen ook gerealiseerd worden.
- Neem in de subsidiebrief meer concreet de gesubsidieerde activiteiten op waarvoor de subsidie wordt verleend.
- Leef de verordening na. (NB. Zie ook de bevindingen van de accountant van 8 februari 2011 t.a.v. de termijn van indiening van de verantwoordingsinformatie en bevoorschotting).
- Geef in de praktijk invulling aan artikel 2.2 (vermogensgroei) van de verordening en werk deze eventueel nader uit.
- Stel, samen met de gesubsidieerde instellingen, de maximale hoogte vast van eventuele reserves/voorzieningen.

- Stel het gebruik van een checklist in waarin de subsidievoorwaarden afgevinkt kunnen worden.
- Overweeg hoe de boekhoudingen van, met relevante bedragen, gesubsidieerde instellingen geharmoniseerd kunnen worden. Daarbij is het te overwegen deze instellingen een eenvoudig boekhoudprogramma cadeau te doen en bijvoorbeeld deze middels een cursus bij de introductie daarvan te begeleiden. Mogelijk is een pilot met de harmonieën aan te bevelen.

De hiervoor vermelde aanbevelingen zijn gebaseerd op de huidige verordening. Te overwegen valt een onderscheid te maken in de verordeningen tussen professionele instellingen en vrijwilligers organisaties. Dit in verband met ondermeer:

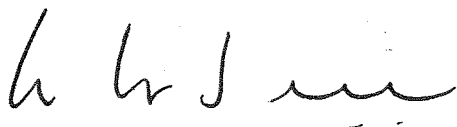
- de te stellen eisen voor de indiening van de aanvraag en de verslaglegging (o.a. inzet op maatschappelijke effecten (outcome); accountantsverklaring bij professionele instellingen)
- het al dan niet instellen van voorwaarden voor reserveringen bij professionele organisaties
- de periode waarop de aanvraag betrekking heeft (professionele instellingen eenmaal per jaar; vrijwillige organisaties bijvoorbeeld eenmaal per vier jaren ter voorkoming van administratieve rompslomp voor de vrijwilligers en de gemeente)

Indien hiertoe wordt overgegaan dient er een subsidieverordening voor vrijwilligers organisaties en een subsidieverordening voor professionele instellingen te worden opgesteld.

De RKC is graag bereid haar aanbevelingen en bevindingen in uw raad en/of in de commissie nader toe te lichten.

Hoogachtend,

De voorzitter van de rekenkamercommissie,

Wim Verbeeten

Bevindingen subsidiedossiers

Aanpak

De RKC heeft gekeken naar de praktijk van de subsidieverlening in de gemeente Maasgouw. Daartoe zijn een dertigtal subsidiedossiers, die voornamelijk betrekking hebben op 2009/2010, bekeken en getoetst aan de “algemene subsidieverordening gemeente Maasgouw 2009”.

Algemene bevindingen

- Deels wordt van een formulier gebruikt gemaakt, waarmee echter niet systematisch getoetst kan worden aan de verordening.
- Geen van de in de dossiers aangetroffen beschikkingen tot subsidieverlening bevat een concrete omschrijving van de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend, zoals artikel 4:30 Algemene Wet Bestuursrecht (zie bijlage 2 wettelijk toetsingskader voor subsidieverstreking) voorschrijft. De brief aan subsidieontvangers met de subsidiebeschikking bevat veelal een standaard verwijzing naar de ‘activiteiten zoals genoemd in het bij de aanvraag voorgeschreven in te dienen activiteitenplan’.
- In geen van de dossiers is een verslag ex artikel 4:24 Algemene Wet Bestuursrecht aangetroffen inzake de doeltreffendheid en effecten van de subsidie in de praktijk (zie bijlage 2).
- De subsidieverlening in de gemeente Maasgouw lijkt, op basis van de dossiers, een louter financiële exercitie.
- Artikel 2.2 van de verordening inzake vermogensvorming lijkt een papieren formule waarop feitelijk niet getoetst wordt.

Algemene bevindingen onderzochte harmonieën

- De inrichting van de boekhouding en de wijze van verslaglegging varieert sterk.
- Sommige verenigingen werken op basis van het kasstelsel (geen afschrijvingen en geen reserveringen), andere op basis van het kapitaalstelsel (met vermogensbestanden in de vorm van bijvoorbeeld muziekinstrumenten, waarop wordt afgeschreven en met reserveringen voor instrumenten en uniformen) anderen met een mengvorm.
- Ook blijken er grote verschillen in de wijze van exploitatie (wel of geen eigen clubgebouw).
- Uit niets blijkt dat de gemeente systematisch toetst of er bijzondere omstandigheden of activiteiten zijn die een andere omgang met een subsidieaanvraag rechtvaardigen.
- In de bekeken dossiers is niets gevonden waaruit blijkt dat er over vermogens(groei) afspraken zijn gemaakt.

DE BEVINDINGEN TERZAKE DE AFZONDERLIJKE DOSSIERS ZIJN VERTROUWELIJK TER INZAGE GELEGD BIJ DE GRIFFIE.

Bestuurlijke reactie op het conceptrapport Subsidieverlening van de Rekenkamercommissie.

Onderstaand treft u onze reactie aan op uw conceptrapport "Subsidieverlening". Wij hebben hierbij aangesloten bij de door u gehanteerde werkwijze. Daarom hebben wij puntsgewijs uw conclusies en aanbevelingen van een reactie voorzien. Dit komt de leesbaarheid ten goede.

Voor de goede orde wijzen wij u nog op de slotopmerking op pagina 3.

We merken verder op dat onze reactie iets verlaat is omdat wij inhoudelijk en bestuurlijk graag een verband wilden leggen met de aanstaande herziening van de algemene subsidieverordening. Hierover informeerden wij de secretaris van uw commissie reeds.

Reactie.

Inzake de "aanbevelingen".

RKC: Het college heeft van vrijwilligersorganisaties per domein beleidsregels opgesteld. Evalueer deze aan de hand van de opgedane ervaringen en formuleer vervolgens de doelstellingen die uw raad met de subsidies wil bereiken, zoveel mogelijk SMART.

B&W: Conform art 1.11 van de ASV zullen wij de subsidieverstrekking evalueren op punten als doeltreffendheid en effecten. Onder verwijzing naar de subsidiebeleidsregels kunnen wij stellen dat de daarin opgenomen beleidsdoelen al zoveel mogelijk SMART zijn geformuleerd.

Standpunt: aanbeveling overnemen waar nodig.

RKC: Toets minimaal éénmaal per raadsperiode of de geformuleerde doelstellingen ook gerealiseerd worden.

B&W: Zoals verwoord in de reactie op de algemene bevindingen toetsen wij regelmatig of de geformuleerde doelstellingen worden gerealiseerd.

Standpunt: aanbeveling overnemen.

RKC: Neem in de subsidiebrief meer concreet de gesubsidieerde activiteiten op waarvoor de subsidie wordt verleend.

B&W: Het college heeft de voorkeur voor een pragmatische aanpak, mede in het kader van het nationale VNG/BIZA-project tot vermindering van de administratieve lasten voor burgers, vrijwilligersorganisaties, instellingen, bedrijfsleven én de overheid. De voorgestane aanpak voldoet aan de wettelijke eisen.

Standpunt: aanbeveling overnemen waar nodig.

RKC: Leef de verordening na. (NB. Zie ook de bevindingen van de accountant van 8 februari 2011 t.a.v. de termijn van indiening van de verantwoordingsinformatie en bevoorschotting).

B&W: Uiteraard is dit ons permanente streven en wij trachten steeds verbeteringen aan te treffen in eventuele tekortkomingen.

Standpunt: aanbeveling overnemen.

RKC: Geef in de praktijk invulling aan artikel 2.2 (vermogensgroei) van de verordening en werk deze eventueel nader uit.

B&W: Ons inziens is het huidige artikel 2.2 ASV voldoende uitgewerkt. In voorkomende gevallen zal het artikel worden toegepast doch in de praktijk hebben zich nog geen gevallen voorgedaan. Wij merken op dat er een verschil is tussen "vermogensvorming" (als bedoeld in art. 2.2 ASV) en "vermogensgroei" (hierbij verwijzen wij naar onze reactie op de volgende bevinding van de RKC: "In de bekeken dossiers is niets gevonden waaruit blijkt dat er over vermogens(groei) afspraken zijn gemaakt").

Standpunt: aanbeveling overnemen voorzover toepassing van artikel 2.2 betrekking heeft op vermogens"vorming". Genoemd artikel 2.2 is al uitgewerkt in de verordening.

RKC: Stel het gebruik van een checklist in waarin de subsidievoorwaarden afgevinkt kunnen worden.

B&W: Een checklist is een handig hulpmiddel en daarom zullen aan de in gebruik zijnde checklist deze controle-aspecten worden toegevoegd.

Standpunt: aanbeveling overnemen.

RKC: Overweeg hoe de boekhoudingen van, met relevante bedragen, gesubsidieerde instellingen geharmoniseerd kunnen worden. Daarbij is het te overwegen deze instellingen een eenvoudig boekhoudprogramma cadeau te doen en bijvoorbeeld deze middels een cursus bij de introductie daarvan te begeleiden. Mogelijk is een pilot met de harmonieën aan te bevelen.

B&W: Wij treden graag faciliterend en serviceverlenend op en brengen dit ook in de praktijk maar een te sterke bemoeienis kan al gauw op ongewenste betutteling wijzen.
Standpunt: aanbeveling niet overnemen.

RKC: Overweeg het opstellen van aparte subsidieverordeningen voor vrijwilligersorganisaties en voor professionele instellingen.

B&W: De Algemene Subsidieverordening gemeente Maasgouw 2009 geldt voor alle subsidieverleningen in de gemeente. De door de RKC aangevoerde motieven voor aparte verordeningen kunnen ook opgelost worden door middel van het stellen van voorwaarden of door (regionale) subsidie-afspraken.

Standpunt: aanbeveling niet overnemen.

Inzake de "Algemene bevindingen".

RKC: Deels wordt van een formulier gebruikt gemaakt, waarmee echter niet systematisch getoetst kan worden aan de verordening.

Reactie B&W: Het formulier wordt herzien en verbeteringen worden toegepast.

RKC: Geen van de in de dossiers aangetroffen beschikkingen tot subsidieverlening bevat een concrete omschrijving van de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend, zoals artikel 4:30 Algemene Wet Bestuursrecht (zie bijlage 2 wettelijk toetsingskader voor subsidieverstreking) voorschrijft. De brief aan subsidieontvangers met de subsidiebeschikking bevat veelal een standaard verwijzing naar de 'activiteiten zoals genoemd in het bij de aanvraag voorgescreven in te dienen activiteitenplan'.

Reactie B&W: Volgens de toelichting bij artikel 4:30 AWB is het toegestaan om in de beschikking te verwijzen naar de omschrijving van de activiteiten in de aanvraag. Het gaat erom dat duidelijk is voor welke activiteiten de subsidiegelden bedoeld zijn en dus mogen worden aangewend.

Het college kiest bij relatief eenvoudige subsidieverstrekingen voor een praktische doch wettelijk juiste handelwijze. Bij meer prestatiegerichte subsidieverstrekingen is er altijd een duidelijke zelfstandige omschrijving van de gewenste activiteiten of prestaties.

RKC: In geen van de dossiers is een verslag ex artikel 4:24 Algemene Wet Bestuursrecht aangetroffen inzake de doeltreffendheid en effecten van de subsidie in de praktijk (zie bijlage 2).

Reactie B&W: Een verslag als bedoeld in artikel 4:24 AWB is niet verplicht. Wel bepaalt artikel 1.11 ASV dat het college de gemeentelijke subsidies die worden verstrekt en waarvan het college van mening is dat de verslaglegging onvoldoende inzicht biedt, eens in de vier jaren worden gescreend op rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid.

Artikel 1.11 ASV 2^e lid geeft verder aan dat "evaluatie, afhankelijk van de duur van de subsidie, evenals de daarmee beoogde effecten, tenminste 1 keer per 4 jaar plaatsvindt". Met deze bepaling wordt beoogd regelmatig op de inhoudelijke effecten te toetsen.
In de praktijk bieden de periodiek door verenigingen en instellingen aangeleverde gegevens, jaarverslagen e.d. voldoende zicht op de werkelijkheid.

RKC: De subsidieverlening in de gemeente Maasgouw lijkt, op basis van de dossiers, een louter financiële exercitie.

Reactie B&W: Subsidieverlening in de gemeente Maasgouw vindt altijd plaats op basis van beleidsdoelstellingen. In het algemeen geldt hierbij dat het zijn van een vereniging in de gemeenschap mét een activiteitenprogramma al voldoende waarde op zich heeft om in aanmerking te komen voor subsidie. De financiële waardering van de vereniging en haar activiteiten vindt vervolgens plaats volgens objectieve normen en kan wél worden aangemerkt als een financiële exercitie.
Wij achten dit een pragmatische wijze van handelen passend voor de gemeente Maasgouw.

Verder is het van belang onderscheid te maken tussen het lokale verenigingsleven en de professionele instellingen. Uiteraard zijn de professionele instellingen aan een strenger beoordelingssysteem onderworpen. Expliciete beleidsplannen vormen hier de onderleggers voor subsidieverstreking.

RKC: Artikel 2.2 van de verordening inzake vermogensvorming lijkt een papieren formule waarop feitelijk niet getoetst wordt.

Reactie B&W: De subsidieontvanger is slechts onder bepaalde omstandigheden verplicht tot het betalen van een "schadevergoeding" aan de gemeente, wanneer de ontvangen subsidie tot vermogensvorming bij de subsidieontvanger heeft geleid.

De vergoedingsplicht ontstaat vanzelfsprekend slechts indien er een rechtstreeks verband bestaat tussen de subsidieverlening en de vermogensvorming. Er moet een vermogenstoename hebben plaatsgevonden waarvan vaststaat dat deze niet zou hebben plaatsgevonden indien de subsidie niet zou zijn verleend. Er hebben zich in de gemeente Maasgouw nog geen gevallen voorgedaan waarbij toepassing van artikel 2.2 nodig was.

Inzake "Algemene bevindingen onderzochte harmonieën".

RKC: De inrichting van de boekhouding en de wijze van verslaglegging varieert sterk. Sommige verenigingen werken op basis van het kasstelsel (geen afschrijvingen en geen reserveringen), andere op basis van het kapitaalstelsel (met vermogensbestanden in de vorm van bijvoorbeeld muziekinstrumenten, waarop wordt afgeschreven en met reserveringen voor instrumenten en uniformen) anderen met een mengvorm.

Reactie B&W: Noch de AWB noch de ASV geven aanwijzingen omtrent de inrichting van de boekhouding van verenigingen. Elke vereniging of instelling richt zijn boekhouding in volgens eigen inzichten en steeds zal een algemene ledenvergadering, soms voorafgegaan door een kascontrolecommissie, zich uit dienen te spreken over de getrouwheid van de stukken. De gemeente respecteert in deze de keuze van de verenigingen. De gemeentelijke subsidie is verder een algemeen dekkingsmiddel.

RKC: Ook blijken er grote verschillen in de wijze van exploitatie (wel of geen eigen clubgebouw).

Reactie B&W: De wijze van exploitatie, i.c. wel of geen clubgebouw, is geen maatstaf die betrokken wordt bij de subsidiebepaling of subsidieverlening.

RKC: Uit niets blijkt dat de gemeente systematisch toetst of er bijzondere omstandigheden of activiteiten zijn die een andere omgang met een subsidieaanvraag rechtvaardigen.

Reactie B&W: Afgevraagd wordt waaruit zou moeten blijken dat "uit niets blijkt dat de gemeente systematisch toetst of er bijzondere omstandigheden zijn die een andere omgang met een subsidieaanvraag rechtvaardigen". Wij kunnen door middel van voorbeelden aangeven juist wél rekening te houden met bijvoorbeeld "bijzondere omstandigheden".

RKC: In de bekeken dossiers is niets gevonden waaruit blijkt dat er over vermogens(groei) afspraken zijn gemaakt.

Reactie B&W: Deze constatering is correct. Met het lokale verenigingsleven zijn geen afspraken gemaakt over vermogen(sgroei). Wij achten het vooral van belang dat de gesubsidieerde verenigingen hun activiteitenplan tot uitvoering brengen. Opgebouwd vermogen ontstaat vooral door de organisatie van activiteiten, evenementen, acties, sponsoring, eigen werkzaamheid enz. en dient om de ambities van de vereniging mede vorm te geven of om te sparen voor noodzakelijke, duurdere investeringen (bijvoorbeeld kogelvangers, uniformen, bijzondere activiteiten als een WMC, clubgebouwen, materialen enz.). Realisering van die ambities is met alléén subsidie vaak niet mogelijk. Aldus beschouwd zien wij "vermogen" vooral als een werkkapitaal bijeengebracht door en ten dienste van de vereniging.

Slotopmerking B&W: het verdient o.i. geen aanbeveling om over te gaan tot openbaarmaking van de bevindingen (banksaldo's) uit dossiers van verenigingen. De aanlevering van gegevens door de besturen van de verenigingen geschiedt in het vertrouwen dat de vertrouwelijkheid van deze gegevens is gewaarborgd.

Heel, 28 november 2011.

Nawoord van de rekenkamercommissie Maasgouw op de reactie van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maasgouw.

De rekenkamercommissie heeft goede nota genomen van de standpunten van het college inzake de aanbevelingen, zoals deze zijn vermeld in de quick-scan subsidieverlening.

De bevindingen inzake de afzonderlijke dossiers zijn vertrouwelijk ter inzage gelegd bij de griffie. Zoals het college in haar reactie terecht opmerkt geschiedt de aanlevering van deze gegevens in het vertrouwen dat de vertrouwelijkheid hiervan is gewaarborgd.

Heel, 15 december 2011

Wettelijk toetsingskader voor subsidieverstrekking

De volgende artikelen uit de Algemene Wet Bestuursrecht hebben betrekking op subsidies:

Artikel 4:13: Een beschikking dient te worden gegeven binnen de bij wettelijk voorschrift bepaalde termijn of binnen een redelijke termijn (die in ieder geval is verstreken wanneer het bestuursorgaan binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag geen beschikking heeft gegeven, noch een kennisgeving daarvan heeft gedaan).

Artikel 4:14: Indien een beschikking niet binnen de bij wettelijk voorschrift bepaalde termijn kan worden gegeven (of binnen acht weken), deelt het bestuursorgaan dit aan de aanvrager mede en noemt het daarbij een zo kort mogelijke termijn waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien. Dit is niet van toepassing indien het bestuursorgaan na het verstrijken van de bij wettelijk voorschrift bepaalde termijn niet langer bevoegd is.

Artikel 4:21, lid 1: Subsidie is aanspraak op financiële middelen door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan de betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten.

Artikel 4:24: Indien een subsidie op een wettelijk voorschrift berust, wordt ten minste eenmaal in de vijf jaren een verslag gepubliceerd over de doeltreffendheid en effecten van de subsidie in de praktijk, tenzij bij wettelijk voorschrift (de subsidieverordening) anders is bepaald.

Artikel 4:30: De beschikking tot subsidieverlening bevat een omschrijving van de activiteiten waarvoor subsidie wordt verleend. Deze omschrijving kan eventueel later worden uitgewerkt.

Artikel 4:31: De beschikking tot subsidieverlening vermeldt het bedrag van de subsidie, dan wel de wijze waarop dit bedrag wordt bepaald, óf zij vermeldt het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

Artikel 4:32: Een subsidie in de vorm van een periodieke aanspraak op financiële middelen wordt verleend voor een bepaald tijdvak, dat in de beschikking tot subsidieverlening wordt vermeld.

Artikel 4:35: De subsidieverlening kan in ieder geval worden geweigerd indien een gegronde reden bestaat om aan te nemen dat: a de activiteiten niet/niet geheel zullen plaatsvinden, b de aanvrager niet zal voldoen aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen, c de aanvrager niet op een behoorlijke wijze rekening en verantwoording zal afleggen omtrent de verrichte activiteiten en de daaraan verbonden uitgaven en inkomsten, voor zover deze voor de vaststelling van de subsidie van belang zijn.

Artikel 4: 36: Ter uitvoering van de beschikking tot subsidieverlening kan een overeenkomst worden gesloten, waarin kan worden bepaald (tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald of de aard van de subsidie zich daartegen verzet) dat de subsidieontvanger verplicht is de activiteiten te verrichten waarvoor de subsidie is verleend. 2. De subsidieverlening kan voorts in ieder geval worden geweigerd indien de aanvrager: a in het kader van de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van deze gegevens tot een onjuiste beschikking op de aanvraag zou hebben geleid, of b failliet is verklaard of aan hem surseance van betaling is verleend of t.a.v. hem de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is verklaard, dan wel een verzoek daartoe bij de rechtbank is ingediend.

Artikel 4: 38: Het bestuursorgaan kan de subsidieontvanger ook andere verplichtingen opleggen die strekken tot verwezenlijking van het doel van de subsidie. Indien de subsidie op een wettelijk voorschrift berust, worden de verplichtingen opgelegd bij wettelijk voorschrift. Indien de subsidie niet op een wettelijk voorschrift berust, kunnen de verplichtingen worden opgelegd bij de subsidieverlening.

Artikel 4:39: Verplichtingen die niet strekken tot verwezenlijking van het doel van de subsidie - en slechts betrekking hebben op de wijze waarop of de middelen waarmee de gesubsidieerde activiteit wordt verricht - kunnen slechts aan de subsidie worden verbonden voor zover dit bij wettelijk voorschrift is bepaald.

Artikel 4:40: De verplichtingen kunnen na de subsidieverlening worden uitgewerkt, voor zover de beschikking tot subsidieverlening dit vermeldt.

Artikel 4:41: In enkele gevallen is de subsidieontvanger, voor zover het verstrekken van de subsidie heeft geleid tot vermogensvorming, daarvoor een vergoeding verschuldigd aan het bestuursorgaan, mits dit bij wettelijke voorschrift of bij subsidieverlening is bepaald en daarbij is aangegeven hoe de hoogte van de vergoeding wordt bepaald. Het gaat dan om gevallen waarbij a) de subsidieontvanger voor de gesubsidieerde activiteiten gebruikte of bestemde goederen vervreemdt of bezwaart of de bestemming daarvan wijzigt, b) de subsidieontvanger een schadevergoeding ontvangt voor verlies of beschadiging van voor de gesubsidieerde activiteiten gebruikte of bestemde goederen, c) de gesubsidieerde activiteiten geheel of gedeeltelijk worden beëindigd, d) de subsidieverlening of de subsidievaststelling wordt ingetrokken of de subsidie wordt beëindigd, en e) de rechtspersoon die de subsidie ontving wordt ontbonden.

Artikel 4:44: Indien een beschikking tot subsidieverlening is gegeven, dient de subsidieontvanger na afloop van de activiteiten of het tijdvak waarvoor de subsidie is verleend een aanvraag tot vaststelling van de subsidie in, tenzij a) de subsidie met toepassing van artikel 4:47 ambtshalve wordt vastgesteld, b) bij wettelijk voorschrift of bij de subsidieverlening is bepaald dat de aanvraag wordt ingediend telkens na afloop van een gedeelte van het tijdvak waarvoor de subsidie is verleend of c) de vaststelling van de subsidie bij een overeenkomst als bedoeld in artikel 4:36 anders is geregeld. Indien bij wettelijk voorschrift geen termijn is bepaald, wordt de aanvraag tot vaststelling ingediend binnen een bij de subsidieverlening te bepalen termijn. Indien voor de indiening geen termijn is bepaald of de aanvraag na afloop van de daarvoor bepaalde termijn niet is ingediend, kan het bestuursorgaan de subsidieontvanger een termijn stellen binnen welke de aanvraag moet zijn ingediend. Indien na afloop van deze termijn geen aanvraag is ingediend, kan de subsidie ambtshalve worden vastgesteld.

Artikel 4:47: Het bestuursorgaan kan de subsidie geheel of gedeeltelijk ambtshalve vaststellen, indien a) bij wettelijk voorschrift of bij de subsidieverlening een termijn is bepaald binnen welke de subsidie ambtshalve wordt vastgesteld, of b) toepassing wordt gegeven aan artikel 44 (vierde lid), of c) de beschikking tot subsidieverlening of de beschikking tot subsidievaststelling wordt ingetrokken of ten nadele van de ontvanger wordt gewijzigd.

Artikel 4:54: Het bestuursorgaan kan de subsidieontvanger voorschotten verlenen, voor zover dit bij wettelijk voorschrift of bij de subsidieverlening is bepaald. De beschikking tot voorschotverlening vermeldt het bedrag van het voorschot, dan wel de wijze waarop dit bedrag wordt bepaald.

Artikel 4:55: Voorschotten worden overeenkomstig de voorschotverlening betaald. De voorschotten worden binnen vier weken na de voorschotverlening betaald, tenzij bij wettelijk voorschrift of bij de voorschotverlening anders is bepaald.

Artikel 4:60: Tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald, wordt de aanvraag van de subsidie uiterlijk dertien weken voor de aanvang van het boekjaar ingediend.

Artikel 4:65: Voor zover de aanvrager voor dezelfde begrote uitgaven tevens subsidie heeft aangevraagd bij een of meer bestuursorganen, doet hij daarvan mededeling in de aanvraag, onder vermelding van zaken met betrekking tot de beoordeling van die aanvraag of aanvragen.

Artikel 4:71: Indien dit bij wettelijk voorschrift of bij de subsidieverlening is bepaald, behoeft de subsidieontvanger de toestemming van het bestuursorgaan voor a) het oprichten van dan wel deelnemen in een rechtspersoon, b) het wijzigen van de statuten, c) het in eigendom verwerven, het vervreemden of het bezwaren van registergoederen, indien zij mede zijn verworven door middel van de subsidiegelden, dan wel de lasten daarvoor mede worden bekostigd uit de subsidiegelden, d) het aangaan en beëindigen van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding of bewaring van registergoederen of tot huur, verhuur of pacht daarvan, indien deze goederen geheel of gedeeltelijk zijn verworven door middel van de subsidie dan wel de uitgaven daarvoor mede zijn bekostigd uit de subsidie, e) het aangaan van kredietovereenkomsten en van overeenkomsten van geldlening, het aangaan van overeenkomsten waarbij de subsidieontvanger zich verbindt tot zekerheidsstelling met inbegrip van zekerheidsstelling voor schulden van derden of waarbij hij zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt of zich voor een derde sterk maakt, g) het vormen van fondsen en reserveringen, h) het vaststellen of wijzigen van tarieven voor door de subsidieontvanger in de gewone uitoefening van zijn gesubsidieerde activiteiten te verrichten prestaties, i) het ontbinden van de rechtspersoon en j) het doen van aangifte tot zijn faillissement of het aanvragen van zijn surseance van betaling. Het bestuursorgaan beslist binnen vier weken omtrent de toestemming en kan eenmaal voor ten hoogste vier weken worden verdaagd. Indien omtrent de toestemming niet tijdig is beslist, wordt de toestemming geacht te zijn verleend.

Artikel 4:72: Indien dit bij wettelijk voorschrift of bij de subsidieverlening is bepaald, vormt de ontvanger een egalisatiereserve. Het verschil tussen de vastgestelde subsidie en de werkelijke kosten van de activiteiten waarvoor subsidie werd verleend komt ten gunste onderscheidenlijk ten laste van de egalisatiereserve. De egalisatiereserve wordt zo hoog rentend en zo veilig als redelijkerwijs mogelijk is belegd. De van de egalisatiereserve genoten rente wordt aan de egalisatiereserve toegevoegd. In de gevallen bedoeld in artikel 4:41 is de subsidieontvanger ter zake van de egalisatiereserve vergoedingsplichtig naar evenredigheid van de mate waarin de subsidie aan de egalisatiereserve heeft bijgedragen.